

Data-analytiikasta apua sote-uudistukseen

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistuksessa on tärkeää ymmärtää asiakkaan monimuotoiset palvelutarpeet ja löytää ratkaisut, joilla pystytään tarjoamaan jokaiselle asiakkaalle oikea-aikainen palvelu asuinpaikasta riippumatta. Tähän saakka on luotettu asiantuntijoiden näkemyksiin sen sijaan, että hyödynnettäisiin kokonaisvaltaisia, tietoperusteisia toiminnan analyysijä.

Etenkin useampia toisiinsa liittyviä muutoksia tavoiteltaessa tarvitaan mahdollisimman tarkkoja ennusteita: hoitoprosesseja pitää tarkastella kokonaisuuksina. Tämä ei onnistu pelkän kokemuksen ja näkemyksen perusteella vaan tarvitaan oikeanlaista osaamista ja työkaluja.

Mahdollisuudet asiakkaan palvelutarpeen tarkkaan ymmärtämiseen sekä asiointiin palvelujärjestelmässä ovat olemassa, sillä tietoa kerätään koko ajan valtavasti, yhä kiihtyvällä tahdilla, eri laitteiden ja järjestelmien toimesta. Ongelma ei siis ole tiedon kerääminen, vaan ongelmat ovat tiedon hyödyntämisessä.

Viimeisen parin vuoden aikana on onneksi tapahtunut käänne parempaan, ja vihdoin on ymmärretty olemassa olevan tiedon hyödyntämisen valtava potentiaali. Tämä on saatu aikaan erilaisilla tutkimus- ja yhteistyöhankkeilla, joissa on pystytty osoittamaan data-analytiikan tarjoamat mahdollisuudet nykytilan tarkkaan hahmottamiseen.

Yhdistämällä nykytilan data-analytiikkaan vielä simuloinnin mahdollistama what-if-analytiikka on vihdoin päästy tilanteeseen, jossa kalliiden ja pahimmassa tapauksessa epäonnistuvien käytännön kokeilujen sijaan ratkaisuehdotuksia voidaan testata laskennallisesti virtuaaliympäristössä. Tällä tavoin saadaan karsittua jo ennalta huonoimmat ratkaisuehdotukset pois ja valittua selkeästi hyödylliset jatkotarkasteluun. Tämä on ainoa oikea tie kustannustehokkaiden ratkaisujen kehittämiseen. Suunta on siis oikea, mutta vielä on paljon työtä tehtävänä.

Sote-kentässä puhaltavat muutoksen tuulet tuovat mahdollisuuksia ja haasteita myös tutkimuksen ja koulutuksen saralle. Jatkossa alalla työskentelevän ammattilaisen on oltava moniosaaja, joka potilaan hoidon lisäksi käyttää ict-järjestelmiä ja hyödyntää olemassa olevaa tietoa asiakkaistaan. Tulevaisuudessa ei siis enää riitä pelkkä lääketieteellinen osaaminen.

Sote-ala tarjoaa data-analytiikalle, data-analytikoille ja tutkijoille uuden, mielenkiintoisen työskentelykentän. Jyväskylän yliopiston it-tiedekunnassa tähän haasteeseen ja mahdollisuuteen on jo hienosti tartuttu. Suuntaamalla tutkimusresursseja sekä tarjoamalla uudenlaisia koulutusmahdollisuuksia sosiaali- ja terveydenhuollon sektorille, meillä on mahdollisuus olla mukana tuottamassa uudenlaisia ratkaisuja käytännön ongelmiin sekä kouluttaa tulevaisuuden monialaisia soteammattilaisia.

Toni Ruuhonen, tutkijatohtori, tietotekniikan laitos 5.10.2016